

Утвърдил:

Декан:

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет:

Специалност: (код и наименование)

СЛЛ	1	0	0	1	0	6	1	5
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

Магистърска програма: : (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

Ф	3	4	2
Ф	3	4	8

Гръцка литература 1 и 2 част

Преподавател: доц. д-р Фотини Христакуди-Константиниду

Учебна заетост					
Аудиторна			Извънаудиторна		
Форма	Хорариум	ЕСТК	Форма	Хорариум	ЕСТК
Лекции	90	3	Презентация	30	1
Семинари			Доклад		
Упражнения			Посещение в музей/изложба/посолство	15	0,5
			Курсов учебен проект	30	1
			Учебна екскурзия	15	0,5
			Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	30	1
ОБЩА ЗАЕТОСТ					210
Кредити аудиторна заетост					3
Кредити извънаудиторна заетост					4
ОБЩО ЕКСТ					7

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Work Shops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Тематични дискусии в часовете	
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Присъствие в час	
6.	Тестова проверка	25%
7.	Решаване на казуси	
8.	Курсов учебен проект	25%
9.		
10.	Изпит	50%

Анотация на учебната дисциплина:

Лекционният курс обхваща два семестъра и е израз на стремежа към балансирано поднасяне на информация за основополагащите исторически процеси и литературни тенденции, рецепирани отвън, и екзотичната им смес със самобитния автохтоен заряд на едно многовековно литературно наследство, каквото е гръцкото. Развитието на литературните форми и жанрове на говорим гръцки език (димотики) от епохата на Византийската империя през превратните години на османска инвазия на Балканите до епохата на Гръцкото просвещение и след това в рамките на богатия духовен спектър на модерната гръцка държава са обект на последователно и изчерпателно представяне, така че да се получи необходимата представа за всеобхватността на процесите, тласнали литературата от херметизъм и еkleктизъм (предопределен от обвързаността ѝ с един елитарен език като катаревуса през XIX в.) към траен и плодотворен контакт с четящата публика. Курсът се опира на интердисциплинарния подход, при който студентите използват активно знанията си по практически гръцки език и изучаваните балкански езици и литератури.

Предварителни изисквания:

Съгласно учебния план студентите изучават гръцка литература, след като са изучавали четири семестъра практически гръцки език. Въпреки че лекциите по гръцка литература се водят на български език, част от предвижданите резултати се опират на очаквани от тях знания и по практически гръцки език, а също и на общи познания по литературознание, придобити в курсовете по теория на литературата, антична литература, история на други балкански литератури.

Очаквани резултати:

Курсът има за цел да се даде възможност за:

1. Придобиване на познания за историческата и културна ситуация в Гърция, за основните периоди в литературното развитие, за биографиите и творческия път на авторите, оформили с яркия си индивидуализъм облика на една художествена традиция с мощно влияние в съвременното европейско литературно поле. От друга

страна, студентите следва да умеят да разграничат и основните характеристики на рецепционните процеси, предопределили особеностите на основните европейски литературни течения на гръцка почва.

2. Развиване на умения за самостоятелно боравене с библиографски и интернет източници (в зависимост от езика/езиците, които владеят студентите), усъвършенстване на уменията за литературен анализ и компаративно мислене, пълноценно запознаване с художествените текстове, включени в програмата.

3. Активно ползване и разширяване на познанията по практически гръцки език.

4. Успешното интегриране на новогръцката литература в корпуса от комплексни знания, които студентите балканисти получават в областта на литературната балканистика, а също така възможност впоследствие да се разработват курсови и дипломни работи по новогръцка литература и/или компаративистични изследвания.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Увод в новогръцката литература. Периодизация на новогръцката литература. Особенности на новогръцкото литературно развитие. Епосът на Дигенис Акритас. Четене и анализ на откъси от „Епосът на Дигенис Акритас“.	5
2	Тенденции в развитието на литературата от 1204 до 1453 г. Романи в стихове, сатири и др.	5
3	Гръцката литература след падането под турска власт XVI-XVII в. Родос, Крит и Кипър – културни взаимодействия и литературни процеси. Превод и анализ на „Еротокритос“ от В. Корнарос.	8
4.	Гръцкото просвещение – процеси, личности, прозаически и лирически произведения („Цветя на благочестието“, „Борба на стихииите“, „Гръцко законовластие“, „Хроника на Галаксиди“ и др.). Адамандиос Кораис като автор и езиков идеолог. Катаревуса. Й. Виларас и А. Христопулос – първи поети димотицисти. Превод и анализ на „Проповеди“ от Козмас Етолийски.	8
5.	Гръцкият романтизъм – Атинска и Йонийска литературни школи. Основни автори. „Мегали идея“ и езиковият въпрос. Янис Психарис и неговото произведение „Моето пътуване“ (1888) – манифест на димотицизма.	4
6.	Йонийска литературна школа. Дионисиос Соломос и Андреас Калвос – биографии, творчество, значение на делото им. Превод и анализ на текстове от Д. Соломос (стихотворения „Ксантула“, „Антула“, „Смъртта на овчаря“ и др., поемата „Ламброс“). Анализ на текстове на А. Калвос.	6
7.	Втора Атинска школа – поезията на поколението от 80-те	6

	години на XIX в. (Г. Дросинис, К. Паламас, К. Кристалис и др.). Личността и творчеството на Костис Паламас. Превод и анализ на текст от К. Паламас (сонет „Месолонги)	
8.	Парнализъм и символизъм в гръцката литература – рецепция на модернистичните естетически течения през 90-те години на XIX в. Гръцки символисти – Йоанис Грипарис, Константинос Хадзопулос, Ламрбос Порфирас, Лоренцос Мавилис и др. Превод и анализ на текстове от К. Хадзопулос („Есен“, „Остави лодката“, „Нейде вълна една пее“ и др.), Л. Порфирас („За всичко що угасва“, „Обичам“ и др.), Л. Мавилис („Маслиненото дърво“, „Привечер“, „Посвещение“) и др.	10
9.	Тенденции в гръцката проза от края на XIX и началото на XX в. – през битоописание към реализъм и натурализъм. Представители (Г. Визиинос, Ал. Пападиамандис, А. Каркавицас и др.). Превод и анализ на разказа „Морето“ на Андреас Каркавицас.	5
10.	Поетичният феномен на Константинос Кавафис в контекста на символистичната естетика. Анализ на творчеството на К. Кавафис („Последователност по Бодлер“, „Четирите стени на моята стая“, „Вечност“, „Изкуствени цветя“, „Свещи“, „Итака“, „В очакване на варварите“, „Свършено е“, „Градът“ и др.)	5
11.	Направления в гръцката поезия в първите десетилетия на XX в. Творчеството на Ангелос Сикелианос, Костас Варналис, Костас Кариотакис. Превод и анализ на текстове от А. Сикелианос („При Акрокоринт“, откъс от поемата „Сомнамбулът“ и др.), К. Варналис („Морето“ и др.), К. Кариотакис („Последното пътуване“, „Събота вечер“, „Марионетки“, „Държавните чиновници“ и др.).	5
12.	Гръцки поети космополити – живот и творчество (Н. Кавадиас, К. Уранис, А. Доксас, О. Ласкос, А. Барас)	5
13.	Прозата между двете световни войни – от антимилитаризъм към съвременна проблематика. Солунска литературна школа. Еолийска литературна школа (С. Дукас, С. Миривилис, И. Венезис, Ф. Кондоглу). Превод и анализ на разказа „Щатът Вирджиния“ (Илиас Венезис, „Победените“).	6
14.	Гръцката поезия между двете световни войни – поколението поети от 30-те години на XX в. (Георгиос Сеферис, Одисеас Елитис, Янис Рицос). Превод и анализ на текстове от Г. Сеферис („Завой“, „Отрицание“, „Още малко“, „Не желая друго освен да говоря просто“), О. Елитис („Песен героична и траурна за загиналия лейтенант в Албания“, „Достойно ест“), Я. Рицос	6

	(„Лунната соната”) и др.	
15.	Личността и творчеството на Никос Казандзакис. Превод и анализ на откъс от романа „Алексис Зорбас“	6

Конспект за изпит

№	Теми
1.	Периодизация на новогръцката литература. Епосът на Дигенис Акритас.
2.	Тенденции в развитието на литературата от 1204 до 1453 г. Романи в стихове, сатири и др.
3.	Гръцката литература след падането под турска власт XVI-XVII в. Родос, Крит и Кипър – културни взаимодействия. Основни автори и произведения.
4.	Гръцкото просвещение – периодизация, идеологически особености. Поезия и проза на Гръцкото просвещение. Адамандиос Кораис като автор и създател на катаревуса. Йоанис Виларас и Атанасиос Христопулос – поети новатори.
5.	Гръцкият романтизъм – Атинска и Йонийска литературни школи. „Мегали идея“ и езиковият въпрос.
6.	Йонийска литературна школа. Поезията на Дионисиос Соломос и Андреас Калвос.
7.	Поезията на поколението от 80-те години на XIX в. Творчеството на Костис Паламас.
8.	Парнализъмът и символизъмът – рецепция на модернистичните естетически течения през 90-те години на XIX в. Авторы – Й. Грипарис, К. Хадзопулос, Л. Порфирас, Л. Мавилис и др.
9.	Тенденции в гръцката проза от края на XIX и началото на XX в. – през битоописание към реализъм и натурализъм.
10.	Поетичният феномен на Константинос Кавафис.
11.	Направления в гръцката поезия в първите десетилетия на XX в. Творчеството на Ангелос Сикелианос, Костас Варналис, Костас Кариотакис.
12.	Гръцки поети космополити – живот и творчество (Н. Кавадиас, К. Уранис, А. Доксас, О. Ласкос, А. Барас).
13.	Новите явления в областта на прозата между двете световни войни – от антимиитаризъм към съвременна проблематика. Ролята на Солунската литературна школа. Еолийска литературна школа (С. Дукас, С. Миривилис, И. Венезис, Ф. Кондоглу).
14.	Насоки на гръцката поезия между двете световни войни – поколението поети от 30-те години на XX в. Георгиос Сеферис, Одисеас Елитис, Янис Рицос.
15.	Личността и творчеството на Никос Казандзакис.

Библиография

Основна:

Художествена литература:

1. Бакън, К. Мед, маслини, октопод. София, 2014.
2. Варналис, К. Диктаторите. София, 1989.
3. Варналис, К. Дневникът на Пенелопа. София, 1981.
4. Варналис, К. Истинската апология на Сократ. София, 1959.
5. Варналис, К. Историята на свети Пахомий. –В: Септември, 1965, №11.
6. Варналис, К. Литературни спомени.- В: Ах, Мария, 1996, №1.
7. Венезис, И. Еолийска земя. София, 1983.
8. Гръцка поезия ХХ век. София, 1978.
9. Дукас, С. Историята на един пленник. София, 1967.
10. Диму, Н. Нещастieto да си грък, София, 2015.
11. Евстатиади, М. Почти...мелодрама. София, 2004.
12. Елитис, О. Открити карти. София, 1982.
13. Казандзакис, Н. Алексис Зорбас. София, 1973.
14. Казандзакис, Н. Капитан Михалис. София, 1961.
15. Казандзакис, Н. Рапорт пред Ел Греко. София, 1981.
16. Казандзакис, Н. Христос отново разпнат. София, 1957.
17. Казандзакис, Н. Последното изкушение. София, 1989.
18. Каркавицас, А. Черният корал, Сб. разкази. София, 1986.
19. Кодзяс, К. Окадено небе. София, 1974.
20. Кoi са гръците (съвременна гръцка есеистика). София, 2002.
21. Милър, Х. Колосът от Маруси, София, 2014.
22. Пантазис, П. Гибел. София, 1982.
23. Превелакис, П. Слънцето на смъртта. София, 1982.
24. Рицос, Я. Писмената на зрящия. София, 2009.
25. Сборник гръцки разкази. София, 1982.
26. Сборник морски новели. София, 1975.
27. Сикелианос, А. Душа, оголена съвсем. София, 1985.
28. Сотириу, Д. Мъртвите чакат. София, 1982.

29. Сотириу, Д. Окървавена земя. София, 1963.
30. Стайкос, А. Опасно готварство. София, 2005.
31. Стаматис, А. Бар Флобер. София, 2015.
32. Съвременна гръцка поезия, 1 и 2 том. София, 1997.
33. Хурмузиаду, Е. Личната секретарка. София, 2003.
34. Цитас, М. Бог ми е свидетел. София, 2018.

Специализирана литература:

1. Данова, Н. К. Г. Фотинов в културното и идейно политическо развитие на Балканите през XIX в. София, 1994.
2. Данова, Н., Христакудис, Ап. История на Нова Гърция. София, Абагар, 2003.
3. Димарас, К. История на новогръцката литература от първите начала до наши дни. София, Наука и изкуство, 1971.
4. Жечев, М. Гръцката поезия между двете световни войни. София, БАН, 1983.
5. Жечев, М. Гръцки литературни паралели. София, Наука и изкуство, 1979.
6. Жечев, М. Поглед към съвременната гръцка литература. София, Наука и изкуство, 1975.
7. Кирова, Л. Духът на полуострова. София, Найс Ан, 2005.
8. Кирова, Л. Югоизточноевропейски феномени. София, Марин Дринов, 1999.
9. Константинова, Ю. Балканската политика на Гърция в края на XIX и началото на XX век. София, Фабер, 2008.
10. Петифър, Дж. Гърците – страната и народът след втората световна война. София, 1998.
11. Христакуди, Ф. Атинските кафенета и салони от края на 19 век. Салонът на Паламас. –В: Кафене „Европа“ (ред. Р. Заимова). София, 2007, с. 66-72.
12. Христакуди, Ф. Някои основни белези на гръцкия символизъм. –В: Балканите: Многоликите измерения на европейската култура. София, ИБ, 2010, с. 270-282.
13. Христакуди, Ф. За спецификата на гръцкия символизъм. –В: Гърция, България, Европа. Културно-исторически връзки в Ново време. София, ИБ, 2011, с. 83-96.
14. Христакуди-Константиниду, Ф. За някои урбанистични акценти в гръцкия културен модел от края на 19 и началото на 20 в. –В: Югоизточноевропейският град и съвременността на миналото. София, ИБ, 2012, с. 380-392.
15. Христакуди-Константиниду, Ф. Одисеас Елитис – синхронен и диахронен. –В: Балканските езици, литератури и култури. Дивергенция и конвергенция. София, УИ „Св. Кл. Охридски“, 2015, с. 367-374.
16. Христакуди, Ф. Гръцката диглосия: исторически и съвременни аспекти. –В: Балканското езикознание днес (сборник в чест на 75-годишния юбилей на проф. П. Асенова). София, УИ „Св. Кл. Охридски“, 2016, с. 317-323.

17. Christakoudy-Konstantinidou, F. The Motif of Travelling in Greek poetry in the Interwar period. –In: *Colloquia Comparativa Litterarum* N3 (2017), ISSN: 2367-7716, p. 91-98.
18. Христакуди, Ф. „Големи“ ли са „малките“ литератури – етюди върху поезията на Еста Цингану (Гърция) и Тумас Транстрьомер (Швеция). –В: *Надмощие и приспособяване* (сборник в чест на 80-годишнината на проф. Н. Георгиев). София, УИ „Св. Кл. Охридски“, 2017, с. 125-133.
19. Христакуди-Константиниду, Ф. Костас Уранис – поетичният аристократизъм на пътешествието в гръцката междувоенна поезия. –В: *Култура на пътуването в европейския югоизток* (А. Балчева). София, БАН, 2020, с. 316-329.
20. Христакуди-Константиниду, Ф. (Опит за) компаративистичен увод в новогръцката поезия от периода 1880–1930. –В: *Литературата*, 24/2020, с. 140-154.
21. Christakoudy-Konstantinidou, F. Semiotic aspects of the concept ‘Port’ in Greek interwar poetry. –In: *Кафедра*, 9/2021, p. 58-72, ISSN (online) 2658-7157.
22. Христакуди-Константиниду, Ф. Хипостази на мотива за маската в гръцката поезия от началото на ХХ в. –In: *Colloquia Comparativa Litterarum*, 7/2021, с. 52-64.
23. Христакуди-Константиниду, Ф. Градското пространство в гръцката поезия от 20-те години на ХХ век (по примери от творчеството на Кесар Емануил). –В: *Градът на балканите пространства, образи, памет* (ред. Р. Прешленова). София, БАН-ИБ с център по тракология, 2021, с. 767-781
24. Практики на римейка в (пре)сътворяването на гръцката идентичност (върху романите „Алексис Зорбас“ и „Колосът от Маруси“). –В: *Повторение, обновление – практики на римейка* (ред. Александър Донеv, Огнян Ковачев). София, Институт за литература – Българска академия на науките, 2021, с. 229-241.
25. Христакуди-Константиниду, Ф. В диалогичните пространства на гръцкия модернизъм. –В: *Балканските култури: диалог, трансфер, метаморфози* (Орлин Събев, Лора Тасева, Антоанета Балчева). София, Институт за балканистика с Център по тракология – Българска академия на науките, 2023, с. 139-154.
26. Христакуди-Константиниду, Ф. Полифонизмът на гръцката поезия от края на ХІХ и първите десетилетия на ХХ в. –В: *Гласове на другостта* (ред. Ноeми Стоичкова, Яница Радева, Мартин Колев). София, УИ „Св. Кл. Охридски“, 2023, с. 223-230.
27. Христакуди, Ф. Символизмът и новогръцката поезия от края на ХІХ и началото на ХХ в. София, Ни плюс, 2020 (186 с.).
28. Христакуди, Ф. Проблеми на гръцкия литературен развой 1880-1930 (етюди върху новогръцката поезия). София, Ни плюс, 2020 (255 с.).
29. Мочос, Я. Современная греческая литература. Москва, 1973.
30. Beaton, R. *Εισαγωγή στη Νέα Ελληνική Λογοτεχνία*. Αθήνα, 1996.
31. Trypanis, C.A. *Greek poetry (from Homer to Seferis)*. London, 1981.
32. Vitti, M. *Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας*. Αθήνα, 1978.
33. Βουτούρης, Π. *Λογοτεχνικές Αναζητήσεις*. – In: *Ιστορία της Ελλάδος*, Αθήνα, 2000.
34. Δημαράς, Κ. *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*. Αθήνα, 1977.

35. Καραντώνης, Α. Εισαγωγή στη Νεότερη Ποίηση Α. Αθήνα, 1990.
36. Καραντώνης, Α. Γύρω από τη Σύγχρονη Ελληνική Ποίηση Β. Αθήνα, 1990.
37. Πολίτης, Λ. Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Αθήνα, 1980.

Интернет източници:

<http://www.greek-language.gr>
<http://www.ekebi.gr>

Дата:
1.04.2024

Съставил:
доц. д-р Фотини Христакуди-Константиниду

Приета с протокол №4 от ФС на ФСФ от 09.04.2024 г.